

**Verslag van de 224^e vergadering van de Universiteitsraad
d.d. 17 mei 2021**

Aanwezig: Breuker, Fierens, Janssen, Knapp, Kontovas, Van Lelyveld, Van Naerssen, De Roon (Voorzitter),
Spekreijse, Van der Velden, Wille, Willey, De Witte, Zandvliet (Griffier), De Zeeuw

Afwezig: De Gucht, Kerr, Schlaman

1. Opening en mededelingen

De voorzitter opent de vergadering om 15.00 uur. Zij deelt mee dat Véronique de Gucht, Lis Kerr en Helmi Schlaman verhinderd zijn.

2. Verslag vorige vergadering

- Verslag van de 222e UR-vergadering d.d. 15 maart 2021 [UR/21/11445]

Er zijn geen vragen of opmerkingen. Het verslag wordt ongewijzigd vastgesteld en gepubliceerd op de website.

3. Jaarverslag 2020

- Jaarverslag 2020
- Adviezen van de commissies PS&I, F&H en O&O

De Raad is positief over het geschetste beeld. In de commissies zijn enkele tekstuele aanscherpingen besproken. Wat betreft de hoofdstukken 2 en 3 gaat het over onder andere het opnemen van enkele concrete resultaten van het projectplan Drempeelloos Studeren, verslaglegging van de werkzaamheden van de Ombudsfunctionaris in 2020, uitbreiding van de verslaglegging en aanbevelingen van de pilot Virtual Exchange en uitleg over de CWTS Leiden ranking. Wat betreft paragraaf 5.2 wenst de Raad meer aandacht voor de invloed van COVID-19 op het welzijn van de medewerkers. Wat voor invloed heeft corona gehad op de gezondheid en de vitaliteit van de medewerkers? In hoeverre zijn thuiswerken, de moeilijkheden omtrent registratie van ziekteverzuim bij thuiswerken en de hoge werkdruk om de universiteit draaiende te houden meegenomen in de berekening van het ziekteverzuimcijfer?

Daarnaast zal de Raad zijn advies van vorig jaar in herinnering te brengen: 'informatie op te nemen [in het jaarverslag] over de wijze waarop medewerkers met een functiebeperking worden ondersteund'. Hij constateert dat in het jaarverslag 2020 ook een reflectie ontbreekt op de ondersteuning van medewerkers met een functiebeperking.

Tot slot wenst de Raad dat de formulering betreffende het taalgebruik in de medezeggenschap (p. 40) wordt veranderd op een zodanige manier dat het reflecteert dat Nederlands de primaire taal is, maar dat niet-Nederlandstaligen kunnen participeren d.m.v. vertaalfaciliteiten.

Het jaarverslag lijkt te suggereren dat wetenschappelijk personeel gemiddeld 45% onderwijs- en 55% onderzoekstijd heeft (p.110). Dit lijkt de Raad verre van realistisch. Bij de faculteit Geesteswetenschappen is dit bijvoorbeeld veelal 80-20, en in de praktijk blijkt zelfs dat onhaalbaar. Tijdens de commissievergadering van F&H is toegezegd dat de verdeling tussen onderwijs- en onderzoekstijd van het wetenschappelijk personeel per faculteit inzichtelijk zal worden gemaakt.

N.a.v. het taalbeleid uiteengezet op p. 39, kortgezegd inhoudende dat promovendi dienen te beschikken over passieve kennis van het Nederlands, wil de Raad spreken met het College over de (duidelijkheid over de) regels die al dan niet gelden voor (bepaalde groepen) promovendi voor het leren van de Nederlandse taal en over de facilitering die de organisatie biedt aan deze promovendi om Nederlands te leren.

4. Voortgangsrapportage kwaliteitsafspraken

- Voortgangsrapportage kwaliteitsafspraken 2020
- Advies commissie O&O

De Raad is tevreden over de voortgangsrapportage en is met name onder de indruk dat tijdens deze tijden van crisis de plannen voor de besteding van de kwaliteitsmiddelen grotendeels zoals gepland uitgevoerd konden worden.

De Raad kijkt uit naar de bespreking van de inhoudelijke facultaire plannen in het najaar en zou graag zien dat beknopt aangegeven wordt welke initiële plannen gewijzigd en/of gestopt zijn en hoe hieraan opvolging gegeven is en zal worden.

Tot slot zou de Raad graag zien dat van elke universiteitsbrede bijeenkomst in het kader van de kwaliteitsmiddelenafspraken, zoals gepland op 11 juni 2021, een verslag(je) komt, zodat de hele organisatie en

universitaire gemeenschap op de hoogte kan blijven van de voortgang en ideeën en best practices uitgewisseld kunnen worden.

Dit agendapunt komt te vervallen bij de overlegvergadering van 25 mei.

5

5. Voorstel gemeenschappelijke initiatieven kwaliteitsmiddelen

- Voorstel gemeenschappelijke initiatieven kwaliteitsmiddelen
- Advies commissie O&O

10 De Raad waardeert de vroegtijdige betrokkenheid bij dit voorstel voor de inhoudelijke invulling op hoofdlijnen van het centrale budget kwaliteitsmiddelen, maar komt tot de conclusie dat hij op dit moment geen voorgenomen besluit ter instemming kan nemen. De reden daarvoor is dat de Raad van een aantal zaken nog geen goed beeld heeft. Ten eerste ontbreekt er een financiële onderbouwing. De Raad begrijpt dat dat gekoppeld is aan de kader-

15 gehad, bijvoorbeeld in de vorm van een voorlopige, ruwe schets van de financiële kaders. Ten tweede mist de Raad inzicht in hoe het voorstel zich verhoudt tot bestaande en verwachte initiatieven, zoals die op het gebied van ICT&O en studentenwelzijn in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs.

Dergelijke projecten worden ook uit centrale middelen gefinancierd. De Raad wil dat de beschreven initiatieven helder worden afgebakend als bijdragend aan de kwaliteitsafspraken.

20 Ten derde is de Raad het eens met de beschreven vier criteria waaraan gemeenschappelijke initiatieven moeten voldoen, maar mist hij vervolgens in het voorstel een onderbouwde toetsing van de gekozen thema's aan deze criteria.

Tot slot zou de Raad graag inzicht krijgen in welke eventuele alternatieven het voorstel niet hebben gehaald.

25 De Raad wil duidelijk maken dat hij niet negatief staat tegenover de thema's die nu in het voorstel aan bod komen, daar het thema's zijn waar hij veelvuldig met het College over heeft gesproken. Hij vindt het alleen nu nog te vroeg om de inhoudelijke afweging te maken dat dit bij uitstek de thema's zijn die geschikt zijn voor besteding uit het centrale budget kwaliteitsmiddelen.

30 **6. 3^e BFR 2020 / Jaarrekening 2020**

- Derde bestuurlijke financiële rapportage 2020
- Jaarrekening 2020
- Advies commissie F&H

35 Er zijn geen punten die de Raad wil bespreken met het College naar aanleiding van deze stukken. Daarom komt dit agendapunt te vervallen bij de overlegvergadering van 25 mei.

7. Kadernota 2022-2025

- 40
- Kadernota 2022-2025
 - MBP Huisvesting 2021
 - Brief CvB inzake herijking kwaliteitsafspraken
 - Brief Faculteitsraad FWN en Studentenraad LUMC inzake tariefdifferentiatie kwaliteitsmiddelen
 - Advies commissie F&H (aangepast)

45 De Raad is voornemens in te stemmen met de hoofdlijnen, maar wil graag een aantal zaken met het College bespreken.

Tariefdifferentiatie kwaliteitsmiddelen

50 De Raad is het College erkentelijk dat de tariefdifferentiatie ten aanzien van de kwaliteitsmiddelen niet is opgenomen in de kadernota. Hij wil de argumenten die hij daarvoor in de vorige vergaderingscyclus uiteen heeft gezet memoreren. Dit betekent niet dat hij de zorgen van de Faculteitsraden van W&N en het LUMC niet serieus neemt, net zomin als de zorgen vanuit de andere faculteiten. Juist daarom blijft de Raad bij zijn standpunt dat de kwaliteitsmiddelen niet geschikt zijn om verschillen tussen faculteiten te financieren, waarbij Wille laat aantekenen dat hij hier niet mee heeft ingestemd. Het heeft de voorkeur van de Raad de facultaire zorgen mee te nemen in een discussie over het AEG-model. De Raad wijst er overigens op dat de tekortschietende financiering vanuit Den Haag altijd voor verliezers zorgt en hem en het College voor moeilijke afwegingen stelt.

Mogelijke aanpassing AEG

60 De Raad constateert dat het College de intentie heeft om op basis van het nieuwe strategisch plan, tezamen met de volgende kadernota's, te bezien of aanpassing van het AEG noodzakelijk is. De Raad wil - in lijn met eerdere advisering - zijn steun voor deze intentie memoreren. De motivering daarvoor is tweeledig. Enerzijds constateert de Raad dat er diverse discussies met betrekking tot de verdeling van middelen zijn en worden gevoerd binnen de universiteit, waarvan de discussie over een eventuele differentiatie in de doorzetting van de kwaliteitsmiddelen een belangrijk voorbeeld is. Hij is van mening dat een brede discussie over het AEG-model de integraliteit van het

verdelingsvraagstuk ten goede komt. Het tweede argument is dat een discussie over het AEG - in lijn met het standpunt van het College - hoort bij het effectief verwezenlijken van de ambities die zullen worden neergelegd in het nieuwe strategisch plan. Tevens nodigt een brede discussie faculteiten, diensten en andere eenheden uit kritisch te reflecteren op de voor hen relevante voltrokken ontwikkelingen en ambities voor de toekomst. De Raad beseft dat een herziening van het AEG-model een forse en complexe exercitie is, maar ziet in bovenstaande argumenten voldoende reden om toch aan te sturen op een brede discussie binnen de Leidse universiteit.

Interen op reserves

De Raad constateert dat de universiteit financieel scherp aan de wind blijft zeilen, terwijl de doorrekening van het MBP huisvesting laat zien dat de universiteit voor een complexe financiële uitdaging zal komen te staan. Momenteel constateert de Raad dat faculteiten op meer consumptieve wijze interen op de reserveposities. De Raad adviseert het College dan ook - wederom in lijn met eerdere advisering - om met faculteiten materiële afspraken te maken over de inzet van de reserves.

Het is de wens van de Raad om de reserves op zodanige manier in te zetten dat structurele effecten worden gesorteerd. Dit kan bijvoorbeeld worden bereikt door met hulp van de reserves universitaire gebouwen versneld te verduurzamen. Duurzaamheid is een speerpunt van de Universiteitsraad, zeker als dit gecombineerd kan worden met solide financieel beleid. Hij wil daarom graag met het College in gesprek over de koppeling tussen het interen op de reserveposities en de vernieuwingsmiddelen.

Bestuursafspraken

Sommige bestuursafspraken zijn als gevolg van deze crisis niet gehaald. De Raad wil aandringen op een reflectie op deze omstandigheid door het College, en op het toepassen van een haalbaarheidstoets op nieuw te maken bestuursafspraken.

Huisvesting

De Raad constateert dat het MBP huisvesting vooral verslaat wat aan de orde zal komen en wat hiervan de financiële effecten zijn. Hij mist daarbij een kritische reflectie en strategische afweging ten aanzien van de vastgoedportfolio en langetermijnvisie van het College.

In navolging van het eerder gegeven begrotingsadvies memoreert de Raad dat het zijn wens is om de mogelijkheid te onderzoeken om door middel van scherpe beslissingen de stijging van de huisvestingslasten te mitigeren en meer middelen vrij te maken voor het primair proces. De te verwachten stijging van 30% van de huisvestingslasten in de komende jaren beoordeelt de Raad dan ook als een belangrijke ontwikkeling. Het enkele gegeven dat de stijging van de huisvestingslasten onder de 12%-norm zal blijven, acht de Raad onvoldoende. Een aantal andere universiteiten in den lande zijn immers in staat hun huisvestingsuitgaven ver onder de 12% te houden en de casuïstiek aan de Universiteit Utrecht laat zien dat het ook mogelijk is door middel van scherpe en slimme keuzes te komen tot een flinke reductie van de huisvestingslasten. De Raad wil het College adviseren hiervoor meer aandacht te hebben en gaat graag dieper met het College in gesprek over de aan dit MBP ten grondslag liggende lange termijn huisvestingsvisie 2016-2025. Hij wil de toezegging in de commissievergadering memoreren dat de Raad in een vroeg stadium betrokken zal worden bij de totstandkoming van de volgende lange termijn huisvestingsvisie.

De Raad merkt op dat in het MBP wordt gesproken over een routekaart naar CO2-neutraliteit. De Raad beoordeelt dit als positief en ziet uit naar de bespreking hiervan.

ICT

De Raad wil het College bedanken voor de presentatie over het MBP ICT en wenst in de toekomst meer duiding bij sommige complexe, vaak technisch van aard zijnde, begrippen.

Doorwerking van beleid op de werkvloer

Naar aanleiding van de bespreking van de kadernota constateert de Raad wederom dat beleid gevoerd op centraal of zelfs nationaal niveau niet altijd goed over lijkt te komen op instituutsniveau. Hierbij valt bijvoorbeeld te denken aan ambities rondom het verminderen van tijdelijke aanstellingen, het inzetten van de premie voor excellent onderzoek of de promotiegroei. De kloof tussen beleidsformulering op nationaal en centraal niveau en beleidsuitvoering op instituutsniveau wordt onder meer in stand gehouden door het soms ontbreken van goed functionerende medezeggenschap op instituutsniveau. De Raad heeft in de vorige vergadercyclus met het College geconstateerd dat de medezeggenschap op instituutsniveau niet altijd voldoende georganiseerd is. Het College heeft toen toegezegd hier nader onderzoek naar te zullen doen. De Raad wil deze toezegging graag opnieuw onderstrepen.

8. Jaarverslag 2020 ombudsfunctionaris voor studenten

- Jaarverslag 2020 ombudsfunctionaris voor studenten
- Advies commissie PS&I

De Raad spreekt zijn waardering uit voor het uitgebreide en heldere rapport, met scherpe conclusies en aanbevelingen. Hij onderschrijft de gedane aanbevelingen volmondig, maar wil toch een aantal punten verder bespreken met het College.

Ten eerste het gegeven dat, hoewel het totale aantal klachten relatief laag is, nog steeds een disproportioneel deel van de klachten afkomstig is van internationale studenten: 38% van de klachten is afkomstig van 18% van de studentenpopulatie. Hoewel de Raad inziet dat een internationale student een grotere mate van stress ervaart, onder meer wegens grotere financiële lasten, meer afhankelijkheid van de dienstverlening van de universiteit en hogere administratieve druk – al dan niet geamplificeerd door lange reactietermijnen van universitaire instanties met radiostilte naar de student, lijkt een kritische blik op de dienstverlening van SOZ aan internationale studenten hem op zijn plaats. Ook wil de Raad zijn zorgen uiten over de toename van het aantal studenten in relatie tot de bestaande structuur, aangezien er vanuit grootschalige opleidingen meer klachten komen.

Ten tweede valt op dat wederom scriptiebegeleiding een bron van veelvuldig beklag is. Dit heeft twee aspecten: 1) scriptiebegeleiding die niet voldoet aan de verwachtingen van studenten; en 2) de compensatie voor onnodig opgelopen studievertraging door misgelopen scriptiebegeleiding.

Het eerstgenoemde aspect is vorig jaar al aan de orde geweest in de Overlegvergadering van 6 juli. Destijds was het de wens van de Raad om met het College op een later moment verder te spreken over de onderliggende problematiek van gebrekkige scriptiebegeleiding en de manier waarop scriptiebegeleiding geëvalueerd wordt, om te kijken hoe op een integrale manier het probleem aangepakt kan worden. Het College stond hier positief tegenover, echter wenste eerst een totaaloverzicht van de problematiek te hebben. De Raad is benieuwd of er reeds zo'n totaaloverzicht van de problematiek is en of de wens nog steeds bestaat om een integrale aanpak te creëren.

Ten aanzien van het tweede aspect onderschrijft de Raad de aanbeveling om uniformiteit te brengen in de compensatie voor onnodig opgelopen vertraging via de Regeling Financiële Ondersteuning Studenten.

Ten derde wil de Raad naar aanleiding van het jaarverslag zijn zorgen en twijfels uiten over de Gedragscode Social Media-gebruik die wordt opgesteld. Het is een onvermijdbare conclusie in de digitaliserende samenleving dat het universitaire leven zich niet alleen in het fysieke domein afspeelt, maar ook in het digitale. Een onmiskenbaar probleem hierbij is dat de grenzen vervagen tussen de universiteitssfeer en de algemene publieke of private sfeer. De Raad merkt hierbij op dat er meer sprake is van ongewenst gedrag op social media tégen dan door studenten en medewerkers. Ook wil hij erop wijzen dat, mocht dat laatste toch het geval zijn, leden van de academische gemeenschap in staat zijn elkaar te corrigeren. Daarom, en vanwege het belang van vrijheid van meningsuiting, zouden eventuele kaders wat de Raad betreft minimaal moeten zijn. Uitlatingen en gedrag van studenten (en medewerkers) op social media werken niettemin door in de universitaire gemeenschap en hoe veilig leden van die gemeenschap zich voelen in het fysieke universitaire domein. Gezien de veelomvattendheid en complexiteit van het onderwerp, wil de Raad het College verzoeken om een reflectie op het invoeren van een dergelijke gedragscode en welke inhoud het dan voorstaat, in het bijzonder of het verwachtingen betreft of (harde) regels al dan niet met consequenties bij overtreding. Ook zou hij graag antwoord krijgen op de vraag hoe de gedragscode zich zal verhouden tot bestaande gedragsregels en juridische grenzen. De Raad vraagt zich verder af hoe deze gedragscode zich verhoudt tot het Leidse devies 'praesidium libertatis'. Tot slot heeft de Raad begrepen dat de social media gedragscode wordt voorbereid door het diversity office, HRM en veiligheidszaken. Hij wil graag met het College bespreken welke rol deze eenheden hier precies vervullen.

9. Leids Universitair Register Opleidingen 2022-2023

- Leids Universitair Register Opleidingen aanbod 2022-2023 en aanpassingen 2021-2022
- Advies commissie O&O

De voorzitter van de Commissie Onderwijs en Onderzoek meldt dat er een nagekomen verzoek is om de masteropleiding Vitality and Ageing vanaf 1 september 2022 naast voltijds ook in deeltijd aan te bieden. De Raad ziet hier geen bezwaar in en heeft ook verder geen bespreekpunten. Hij wil naar aanleiding van het LRO complimenten overbrengen voor het succes van het opleidingsaanbod in Den Haag.

Ook dit agendapunt komt te vervallen bij de overlegvergadering van 25 mei.

10. Retributiebeleid 2022-2023

- Memo Retributiebeleid 2022-2023
- Advies commissie PS&I

De Raad ziet geen beletselen om in te stemmen met het voorliggende Retributiebeleid, maar wil met het College de hoogte van het instellingscollegegeld voor niet-EER-studenten bespreken. De Raad constateert dat het instellingscollegegeld opnieuw opmerkelijk hoger is voor niet-EER-studenten dan voor EER-studenten die een tweede (bekostigde) opleiding volgen, wat niet bij alle Nederlandse universiteiten het geval is. De Raad vraagt zich af in hoeverre dit nog uitlegbaar is. Al is hij geïnformeerd dat het instellingscollegegeld voor niet-EER-studenten (virtueel) kostendekkend is gemaakt, de Raad heeft tevens begrepen dat het moeilijk concreet te maken is hoeveel extra kosten de universiteit maakt voor internationale studenten. Bovendien heeft een hoog instellingscollegegeld (waarschijnlijkwijs) niet alleen tot gevolg dat minder niet-EER-studenten naar Leiden komen, maar ook dat de populatie niet-EER-studenten die wel in Leiden gaat studeren minder divers is. De Raad

is van mening dat er betere manieren zijn om de instroom te controleren en vindt de voorgestelde verhoging van het instellingscollegegeld niet tolerant naar minder vermogende niet-EER-studenten.

11. Inschrijfprotocol

- 5
- Inschrijfprotocol
 - Communicatie over de inschrijfdeadline
 - Advies commissie O&O

10 De Raad is tevreden dat hij het inschrijfprotocol voor studenten (onderdeel van geharmoniseerd inschrijfprocesprogramma Harmonisatie Onderwijslogistiek) zoals afgesproken voorgelegd heeft gekregen. Hij wil opnieuw het belang onderstrepen van de onderwijsharmonisatie. De Raad gaat graag met het College in gesprek over de volgende punten.

15 Ten eerste heeft de Raad begrepen dat er signalen zijn dat de standaard inschrijftermijn van 14 dagen, zoals in december jl. overeengekomen met het College, niet overall binnen de universitaire organisatie goed hanteerbaar zou zijn. Hij kan zich erin vinden dat het College in het aankomend academisch jaar 2021-2022 de ruimte krijgt om de afwijkmogelijkheid zoals opgenomen in de OER soepel te hanteren. Dit betekent dat onderwijseenheden een inschrijftermijn van 5, 14 of 28 dagen toe kunnen passen. De Raad staat niet afwijzend tegen een heroverweging om de standaard inschrijftermijn van 14 dagen terug te brengen naar 5 dagen, maar wil graag in herinnering brengen dat hij hierover reële zorgen heeft geuit. Hij wil komend najaar bij de behandeling van de Model-OER een meer geïnformeerde beslissing kunnen nemen. Daarom wil de Raad het College adviseren de tussenperiode als pilot te beschouwen en de hantering van de drie mogelijke termijnen – 5, 14 en 28 dagen – te monitoren en evalueren voor de bespreking in het najaar.

25 Ten tweede, betreffende inhoudelijke en procesmatige elementen, kan het voorstel de goedkeuring van de Raad wegdragen. De Raad is tevreden dat de student meer dan nu zelf controle krijgt over de studie en dat de werkbelasting van studieadviseurs en coördinatoren niet zal toenemen. De commissie Onderwijs en Onderzoek heeft gesproken over enkele ontbrekende of onduidelijke onderdelen. Dit betreft onder andere de mogelijkheden tot handmatig laten inschrijven voor een tentamen na het verstrijken van de inschrijftermijn, de annuleringstermijn van deelname aan een tentamen en de mogelijkheid tot uitschrijven voor onderwijseenheden. Aanvullend komt in de Raad naar voren dat het niet duidelijk is of dezelfde inschrijfprocedure geldt voor keuzevakken en hoe omgegaan zal worden met uitzonderingsgevallen die om gegronde redenen niet aan de ingangseisen van de onderwijseenheid voldoen. De Raad wordt hierover graag geïnformeerd.

35 Tot slot is de Raad geïnformeerd dat de implementatie van het Studentenportaal en MyStudymap vertraging heeft opgelopen. Het initiële plan om enkele faculteiten en opleidingen deze zomer 'live' te laten gaan is uitgesteld. De Raad krijgt graag bevestiging van het College dat deze vertraging geen praktische en/of inhoudelijk nadelige gevolgen zal hebben.

40 12. Universiteit in tijden van Corona

De voorzitter memoreert de onderwerpen die aan de orde zijn geweest in het corona-overleg tussen de fractievoorzitters en het College van Bestuur op woensdagochtend en waarover de Raad brieven heeft opgesteld die terug te vinden zijn op www.universiteitleidenn.nl/ur:

- 45
- Herziene aanvraag capaciteitsbeperking Ma Asian Studies
 - Additionele middelen Nationaal Programma Onderwijs voor 2021
 - Addenda voor aanpassing van de Model OER 2020-2021, bachelor en master
 - Aanvraag capaciteitsbeperking M Clinical Psychology (deze week).

50 13. Ingekomen en verzonden stukken

- 50
- De CvB-conclusies van 16 februari t/m 13 april 2021
 - Memo Richtlijn Promotietrajecten en Promotiereglement 2021 met bijlage (UR/21/12007)
 - Notitie beloningsverschillen mannelijke en vrouwelijke wetenschappers 2019 (UR/21/12010)
 - Uitkomst onderzoek topcultuur (UR/21/12014)
 - Afschrift brief Bevindingen Inspectie SZW (UR/12015)

55 FNV Overheid heeft vragen ingediend over de Notitie beloningsverschillen mannelijke en vrouwelijke wetenschappers 2019 en over de bevindingen van de Inspectie SZW, die zullen worden beantwoord in de Overlegvergadering van 25 mei.

60 14. Rondvragen

Ook de rondvraag van FNV Overheid over het probleem van tijdelijke contracten en ontbrekende carrièreperspectieven bij International Studies zal in de eerstvolgende Overlegvergadering worden beantwoord.

65 15. Sluiting

De voorzitter sluit de vergadering om 17.20 uur.